

zprávy

Zápis ze schůze výboru přináší stručný záznam relevantních bodů jednání a z pochopitelných důvodů nemůže být vyčerpávající. V případě zájmu o doplnění informací je možné se kdykoliv obrátit podle obsahu na zástupce sekce mezi členy výboru či přímo na sekretariát společnosti (sekretariat@psychiatrie.cz).

Z JEDNÁNÍ VÝBORU PSYCHIATRICKÉ SPOLEČNOSTI ČLS JEP

dne 3. května 2023

Omluveni: dr. Holanová, dr. Popov, prof. Kašpárek

1. Novými členy se stali

MUDr. Hana Macháčková, Psychiatrická nemocnice Brno; MUDr. Andrej Bukovina, Psychiatrická nemocnice Bohnice; MUDr. David Škrda, Fakultní nemocnice Ostrava – Oddělení psychiatrické; MUDr. Olga Laskov, NÚDZ, Klecany; MUDr. Petr Ustyanovič, Eumedica, s. r. o., Paskov; MUDr. Martina Plačková, ÚVN Praha

2. Prezentace změn v poskytování psychiatrické péče v rámci reformy

Dr. Papežová seznámila přítomné formou krátké prezentace s plněním cílů reformy. Reforma se od počátku hlásí k vyváženému modelu péče o duševní zdraví (primární, akutní a specializovaná péče, komunitní péče). Deinstitutionalizace předpokládá vybudování kvalitních ambulantních služeb tak, aby docházelo ke snižování počtu hospitalizací a délky ústavní péče při zachování pozitivních výsledků léčby, a dále směřuje k propouštění dlouhodobě hospitalizovaných pacientů dostatečně stabilizovaných pro možnost zařazení do komunitních služeb, a to co nejlíže jejich bydliště. Cílem není a nemůže být zavírat lůžková zařízení, ale hledat oblasti péče, kde je možné a s ohledem na pacienty žádoucí transformovat péči ústavní v ambulantní. Nejproblémovějším místem celé transformace je nedostatek kvalifikovaného personálu.

V dalším období jsou plánovány kroky na podporu zapojení absolventů do psychiatrie, jsou vytvářeny podmínky pro usnadnění vzdělávání a jeho větší průchodnost při zachování nepodkročitelných standardů. Počty úvazků pracovníků v psychiatrických ambulancích – psychiatrů, psychologů a psychiatrických sester – stoupají. Ještě rychleji však přibývá pacientů vyhledávajících péči a jsou patrné také zvýšené nároky pacientů na léčbu a čas strávený u lékaře.

Finance z IROP se podařilo získat na rekonstrukci akutních odd. v Brně, Č. Budějovicích, Pardubicích,

Plzni, Táboře, Ostravě a Havířově. Zcela nově a udržitelně bylo nastaveno financování akutní lůžkové péče v systému CZ DRG. Připravují se další projekty z IROP na podporu lůžkové péče, kde bude podmínkou zřízení nových akutních lůžek. Oficiální akutní lůžka se shodným způsobem financování se všeobecnými nemocnicemi vznikají ve většině psychiatrických nemocnic.

Za pomoci dotačních titulů vzniklo 30 CDZ pro SMI diagnózy, dále pilotní CDZ pro děti, seniory, pacienty s probl. závislostí a pacienty s OL, dále pak ambulance s rozšířenou péčí. Na základě těchto pilotních projektů se aktualizovala řada standardů péče ve Věstníku MZ ČR (akutní péče, různé formy CDZ, ARP). Z dat poskytnutých od ÚZIS jasně vyplývá, že u pacientů zařazených do péče CDZ významně poklesl počet dnů hospitalizace.

Zdravotní pojišťovny pracují na nastavení smluvní politiky pro ARP. V seznamu zdravotních výkonů byly stanoveny nové výkony vč. ošetrovacího dne v otevřeném stacionáři, PN budou směřovány ke zřízení stacionářů, u akutních oddělení by to měla být standardně poskytovaná péče. Nově byl zřízen obor Lékařská psychoterapie. Schválen byl třístupňový model psychoterapeutické péče rozlišující péči poskytovanou psychoterapeuty, psychiatry, psychology, psychiatrickými sestrami, adiktology a sociálními pracovníky.

3. Souhrn ze setkání výboru PS s ministrem zdravotnictví a zástupci MZ

Dr. Papežová shrnula průběh schůzky výboru PS se zástupci MZ a ministrem Válkem. Ministr informoval o chodu ministerstva a roli náměstků a vedoucích sekcí. Shrnul dosavadní průběh reformy, tak jak mu byl předán při nástupu do funkce, z něž vyplynulo, že je reforma péče o duševní zdraví (RPDZ) jako dotovaný proces dokončen. Objasnil problematiku financování zdravotní a sociální části péče a ujistil, že komunikace mezi MZ a MPSV v oblasti péče o du-

ševní zdraví probíhá na lepší úrovni, než tomu bylo za předchozí vlády. Představil také změny ve složení Národní rady pro duševní zdraví a informoval o krocích, které MZ připravuje zvl. v oblasti psychiatrické péče o děti. Na tuto část navázali zástupci Sekce dětské a dorostové psychiatrie, kteří požádali o další podporu oboru, představili dílčí opatření a jmenovitě diskutovali potřebu finanční podpory PN Opařany, ministr naopak informoval o jednáních týkajících se zlepšení podmínek léčby v PN Louny. Předsedkyně výboru PS dr. Papežová pak shrnula změny v poskytování psychiatrické péče od začátku reformy a připomněla oblasti, v nichž reforma nadále probíhá a bude probíhat. V závěru jednání vyjádřil ministr připravenost vážně se zabývat všemi návrhy PS, které vzejdou z konsenzu výboru PS.

V dodatečné diskuzi na řádné schůzi výboru byly mj. připomenuty další připravované projektové záměry na podporu RPDZ, zvl. projekt týkající se zřízení akutních ambulancí, projekt akutní a krizové péče, zmíněny byly rovněž přípravy na zřízení Center komplexní psychiatrické péče. Diskutovány byly dílčí nejasnosti připravovaných projektů stejně jako provázanost s dalšími připravovanými reformními kroky. Výbor se shodl, že je nutné se k této komplexní problematice vrátit na příští či některé z dalších schůzí, případně samostatně. V souvislosti s dalším směřováním reformy jsou na MZ specifikována kritéria hodnocení další transformace psychiatrických nemocnic.

4. Třístupňový model psychoterapeutické péče

Prof. Praško informoval o vývoji v oblasti aplikace třístupňového modelu psychoterapeutické péče (Věstník MZ č. 13/2022) – oproti předchozím rokům vnímá větší otevřenost ZP k jednání. Napomáhá tomu mj. plánovaná změna zákona č. 48/1997 Sb., zahrnující indikace psychoterapie ze strany psychoterapeuta směrem ke zdravotním sestřím a jejich následný samostatný výkon. Projednávání nových výkonů a jejich zařazení do sazebníku bude trvat min. 2 roky. Samotné metodické doporučení k zavádění třístupňového modelu by mělo být pro lepší srozumitelnost upraveno a v aktualizované podobě by mělo vyjít ve Věstníku MZ.

5. Problematika znalectví

Dr. Papežová informovala o jednání se zástupci Ministerstva spravedlnosti (MS) zabývajícím se Národní koncepcí ochranného léčení a problematikou znalectví. Zástupci MS upozornili na problém s nedostatkem znalců a také nestandardizovaností posudků, které ve stejných případech docházejí k rozdílným

závěrům. Za účelem lepší přehlednosti vypracovali vzorové znalecké posudky s jasně danou strukturou, která by soudcům umožňovala lepší orientaci. Současně požádali výbor PS o součinnost. Výbor rozhodl o zařazení na příští jednání za účasti zástupce MS a dr. Páva.

6. Návrh na revizi stávající vyhlášky, která neumožňuje řízení motorových vozidel osobám s Aspergerovým syndromem

Výbor PS a Sekce DDP zaslaly svá stanoviska k návrhu na případnou novelizaci vyhlášky č. 277/2004 Sb., o stanovení zdravotní způsobilosti k řízení motorových vozidel, ve stejném smyslu, v jakém ji prezentovali na pracovní schůzce na MZ. V ní podpořili širší novelizaci a větší prostor pro individuální posuzování rizik.

7. Žádost o vyjádření ke změně zákonů týkajících se úřední změny pohlaví – zrušení podmínky kastrace

Dr. Hollý připomněl, že výbor PS již vydal stanovisko pro vládní zmocněnkyni pro lidská práva Mgr. Laurenčíkovou, v němž neshledává medicínské důvody pro podmínku kastrace v případě úřední změny pohlaví. Nyní je PS dotazována, zda je potřeba, aby právní změna pohlaví byla podložena odborným posudkem (sexuologa, klinického psychologa nebo psychiatra). V následující diskuzi se výbor shodl, že ačkoliv čistě smluvní vztah mezi osobou a státem o její příslušnosti k pohlaví může přinést některé praktické problémy, není odborné vstupování do tohoto vztahu žádoucí, ať již z kapacitních, či právních důvodů. Tím však zůstává nedotčena odborná diagnostika transsexualismu a její léčba. Výbor se přiklonil k názoru, že k úřední změně pohlaví by mělo docházet až od 18 let. Na základě proběhlé diskuze dr. Hollý připraví písemné stanovisko, které zašle k finálnímu schválení výboru.

8. Volební řád

Dr. Tuček připraví návrh nového volebního řádu PS, který zašle členům výboru k prostudování a následnému projednání na schůzi výboru. Výbor PS se shodl na uspořádání prezenčního Shromáždění členů na konferenci v Brně, kde by byl nový volební řád představen členům společnosti.

9. Příští schůze výboru se bude konat 7. 6. 2023 od 12.00 hod., prezenčně, v zasedací místnosti PS. Vědecká schůze se uskuteční 7. 6. 2023 od 10 hod – LÉKAŘSKÝ DŮM (ČLS JEP), předseda MUDr. Marta Holanová, program 1. části zajišťují pracovníci OP FN Ostrava, program 2. části – DP léčby závislosti na tabáku prof. MUDr. Eva Králíková, CSc., a kolektiv.

Zapsali Lenka Knesplová a Petr Šilhán.